

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Reepkenslei te Kontich

Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Reepkenslei te Kontich

**Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont**

**Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Reepkenslei te Kontich

Initiatiefnemer:	Gands NV
Projectleiding:	Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Laurane Dupont , Vanessa Vander Ginst
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie bvba

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Aanleiding:

De nota werd opgemaakt voor een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in een projectgebied dat buiten de vastgestelde archeologische zones ligt en met een oppervlakte van 22.466 m². Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).

Locatie:

Kontich, Reepkenslei (fig. 2.1)

Bounding box:

punt 1: x= 155142, y= 200743

punt 2: x= 155358, y= 200948

Kontich, Afd. 1, Sectie F, percelen F315m, F315n en F314c

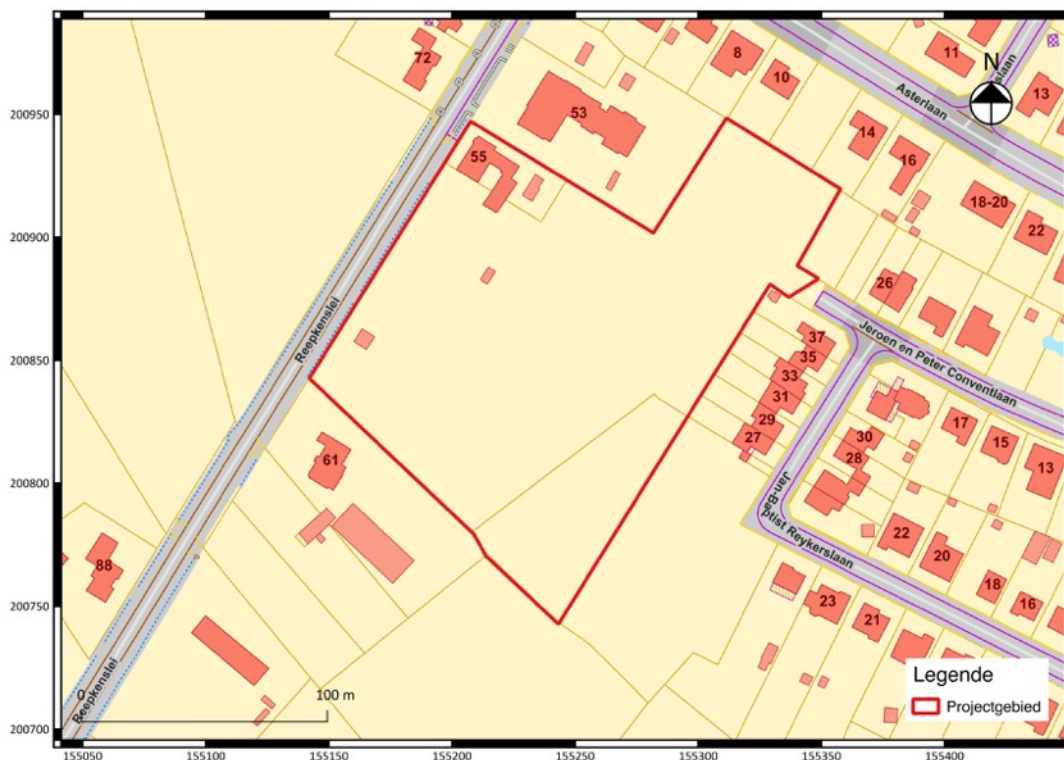

Fig. 2.1: Uittreksel van het kadastrale plan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

2.2 Gemotiveerd advies

Op basis van het tot nu toe uitgevoerde archeologische vooronderzoek – bestaande uit een bureauonderzoek – dient gewezen te worden op de noodzaak van verder archeologisch onderzoek (met ingreep in de bodem). Het projectgebied ligt in een ruimere regio dat een groot archeologisch potentieel bezit. Zowel de goede landschappelijke positie als het reeds gekende archeologisch bestand wijzen op een omgeving die in het verleden interessant werd geacht voor bewoning en menselijke activiteiten. Door de gunstige landschappelijke positie, het rijk archeologisch bestand in de omgeving en het ontbreken van structurele verstoring van de bodem kan gesteld worden dat het projectgebied een verhoogd potentieel bevat voor het aantreffen van (pre)historische vindplaatsen uit alle mogelijke periode vanaf de steentijd tot WOII, met een verhoogde verwachting voor waarden uit de IJzertijd, Romeinse tijd en middeleeuwen.

De initiatiefnemer plant een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor de bouw van 42 woningen. De funderingsdiepte van de woonhuizen wordt vastgelegd op 80 cm onder het maaiveld. 10% van het terrein wordt eveneens ingericht als speel- en groenzone en er worden meerdere wadi's aangelegd met een diepte van ca. -1,5 m onder het huidige maaiveld. Voorts worden ook nutsleidingen aangelegd tot op een diepte die varieert tussen de -1,2 en 2 m onder het maaiveld. Een substantieel deel van het onderzoeksgebied kan dus worden beschouwd als een zone waar het bodemarchief wordt bedreigd door graafwerkzaamheden.

Aangezien op basis van het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats niet met zekerheid kan worden aangetoond en de geplande werkzaamheden hoogstwaarschijnlijk een impact zullen hebben op het eventueel aanwezige bodemarchief, wordt een vervolgonderzoek geadviseerd.

In eerste instantie wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Landschappelijk booronderzoek	Nee	Het is niet noodzakelijk en nuttig om deze methode toe te passen aangezien er geen specifieke landschappelijke en/of bodemkundige waarden met een archeologische relevantie aanwezig zijn. Het uitgevoerde bureauonderzoek heeft geen verhoogde verwachting gecreëerd voor het specifiek aantreffen van een prehistorische artefactensite.
Landschappelijke profielputten	Nee	Er wordt binnen het projectgebied geen specifieke bodemkundige situatie verwacht die het graven van landschappelijke profielputten noodzakelijk maakt. Het uitvoeren van een dergelijk onderzoek is hierdoor een onnodige extra kost voor de opdrachtgever.
Geofysisch	Nee	Het is niet nuttig om deze methode toe te passen. Geofysisch

onderzoek		onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens met betrekking tot de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Deze methode is vooral nuttig op terreinen waar ondergrondse lineaire bodemsporen en (muurwerk)constructies met hoge graad van zekerheid worden verwacht op basis van het bureauonderzoek, wat hier niet het geval is.
Veldkartering	Nee	Binnen dit onderzoek biedt deze methode geen meerwaarde en zal dit niet tot kenniswinst leiden. Het terrein is immers begroeid (grasland en laag struweel), waardoor het een slechte oppervlakte visibiliteit heeft; de uitvoering van een veldkartering zal derhalve niet leiden tot accurate of precieze resultaten.

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

Methoden	Opportuin	Motivering
Verkennd archeologisch booronderzoek	Nee	Tijdens het uitgevoerde bureauonderzoek werden geen elementen aangetroffen die wijzen op de specifieke aanwezigheid van een steentijd artefactensite. Hoewel deze methode niet overdreven destructief is, lijkt het toch geen meerwaarde of kenniswinst te bieden voor het onderzoek.
Waarderend archeologisch booronderzoek		
Proefputten in functie van steentijd artefactensites		
Proefsleuven en/of proefputten	Ja	Het is nuttig deze methode toe te passen op het terrein, omdat de onderzoekstechniek een beter ruimtelijk inzicht biedt dan de voorgaande onderzoekstechnieken. Omwille daarvan, en de verwachting dat er geen complexe verticale strategie aanwezig is, is een proefsleuvenonderzoek aangewezen. De resultaten van een proefsleuvenonderzoek kunnen een antwoord verschaffen op de in de onderstaande paragraaf weergegeven onderzoeksvragen.

Op basis van hogerstaande afwegingen wordt een vooronderzoek voorgesteld dat bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. Er konden geen volledig verstoorde zones zonder kans op relevante archeologische waarden worden vastgesteld. Het volledige projectgebied is dan ook geselecteerd voor verder onderzoek (fig. 2.2)

Fig. 2.2: Syntheseplan met aanduiding van de zone geselecteerd voor verder onderzoek.

Op dit moment in de vergunningsprocedure is het uitvoeren van een archeologisch vervolgonderzoek echter niet mogelijk, aangezien slechts een deel van het terrein in eigendom is van de initiatiefnemer. Er bestaat hierdoor een **juridische onmogelijkheid** voor het direct uitvoeren van archeologisch vervolgonderzoek. Een in tweeën gesplitst vooronderzoek is tevens kostenbatengewijs ongunstig voor de initiatiefnemer. Omwille van deze redenen wordt hieronder een Programma van Maatregelen voorgesteld in uitgesteld traject.

2.3 Programma van maatregelen voor vervolgonderzoek in uitgesteld traject

2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De doelstelling van dit vooronderzoek betreft het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en de inschatting van het potentieel op archeologische kennisvermeerdering.

De volgende onderzoeksvragen zijn hierbij van belang:

- Welke zijn de waargenomen bodemhorizonten (beschrijving en duiding)?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Op welke diepte(s) bevind(e)t(n) zich het archeologisch vlak?
- Zijn er tekenen van erosie? Kan het ontbreken van een bepaalde bodemhorizont verklaard worden?

-
- Wat is de relatie tussen de bodem en eventuele archeologische sporen?
 - Zijn er archeologische sporen en/of vondstenconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het vergunningsgebied die een kenniswinst opleveren en zo ja, wat is de afbakening hiervan in ruimte en tijd?
 - Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
 - Wat is de aard en datering van de aanwezige archeologische sporen?
 - Naar welke activiteit of soort site verwijzen de sporen?
 - Zijn er sporen uit één of meerdere periodes aanwezig?
 - Is verder archeologisch onderzoek nodig? Zo ja, welke zones komen in aanmerking voor vervolgonderzoek?

De onderzoeksdoelen zijn bereikt indien aan de hand van de stapsgewijs uit te voeren onderzoeksmethodes op deze vragen afdoende antwoord kan worden gegeven.

Het vooronderzoek in zijn geheel kan als volledig worden beschouwd als er voldoende informatie is gegenereerd om:

- een te bekrachtigen nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de onmogelijkheid voor een behoud *in situ* staft en een plan van aanpak hiervoor biedt.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud *in situ* staft en een plan van aanpak hiervoor biedt.

2.3.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken

Voor de gehanteerde onderzoekstechniek is hoofdstuk 8.6 van de Code van de Goede Praktijk van toepassing.

De voorgestelde proefsleuven hebben een breedte van 2 m met een maximale tussenafstand (van as tot as) van 15 m. Er wordt geroepen voor het aanleggen van 9 proefsleuven, die noordwest-zuidoost zijn geïoriënteerd (fig. 2.3). Deze oriëntatie wordt voorgesteld omdat dit inspeelt op de topografische situatie en zorgt voor een accurate steekproef van het terrein. De sleuven worden aangelegd tot op alle archeologisch relevante vlakken. De dekingsgraad van 12,5 % volgens conventies wordt conform de Code Goede Praktijk opgesplitst in 10 % sleuven en 2,5 % kijkvensters.

Bij het leesbaar maken van het te registreren grondvlak dient aandacht te worden besteed voor de aanwezigheid van lithisch materiaal. De aanwezigheid van een steentijd (artefacten)site kan immers niet uitgesloten worden. Indien een steentijdsite wordt aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek, worden de artefacten in 3D geregistreerd op een wijze conform de Code

Goede Praktijk. Het materiaal wordt tijdens het veldwerk voorgelegd aan een ervaringsdeskundige lithische artefacten.

De uitvoerders van het proefsleuvenonderzoek dienen niet te beschikken over bijkomende specifieke competenties ten opzichte van deze opgenomen in de Code van Goede Praktijk.

Fig. 2.3: Voorstel tot inplanting proefsleuven.

2.3.3 Voorziena afwijkingen van de Code Goede Praktijk

Niet van toepassing.